

На прийомі хворих на будь-якому циклі визначаються показання до застосування знеболювання анестетиками вітчизняного і зарубіжного, виробництва.

Анестетики без вазоконстрикторів застосовуються при видаленні зубів, але в лікуванні карієсу та його ускладнень ця група знеболювальних засобів мало ефективна. Використання препаратів з адреналіном у співвідношенні 1:100 000 (підокаїну гідрохлорид 2%) успішно застосовується як для видалення зубів, так і в лікуванні твердих тканин зубів. Але найефективніше знеболювання настає від використання препаратів на тлі артикаїну 4% з вазоконстрикторами у співвідношенні 1:200000 (ультракаїн, септанест та ін.). Таке знеболювання використовується перед усіма стоматологічними маніпуляціями.

У разі виникнення ургентних станів під час прийому лікарі-інтерни під керівництвом викладача надають невідкладну допомогу.

Співробітники кафедри доценти Богатова Л.Я. та Мельник В.Л. зі співавторами видали навчальний посібник про надання екстремальної допомоги: «Неотложная помощь в хирургической стоматологии», в якому описані невідкладні стани, що можуть виникнути на прийомі у лікаря - стоматолога.

Під час вивчення окремих тем посилена увага приділяється комплексному підходу до лікування стоматологічних хвороб. На лекціях лікарям-інтернам викладаються теоретичні основи, а на практичному прийомі визначається етапність спільного втручання залежно від форми та перебігу патологічного процесу. Так, первинне пародонтологічне лікування може проводити лікар-терапевт (професійна гігієна, призначення протизапальної медикаментозної терапії) разом з ортопедом (тимчасове шинкування, усунення травматичної оклюзії), а потім проводиться хірургічне втручання.

Аналогічний комплексний підхід можливий у лікуванні періодонтитів. У разі виникнення утруднень у лікуванні або неможливості проходження кореневого каналу лікарю-терапевту допомагає лікар-хірург. Це можуть бути резекція верхівки кореня, ампутація кореня, гемісекція зуба, короно - радикулярна сепарація або реплантація зуба.

Одним із важливих етапів є застосування програмованих методів навчання - базисний контроль, який дозволяє оцінити теоретичні базові знання зі стоматології, розуміння матеріалу, загальну медичну ерудицію. Аналіз результатів такого контролю дозволяє не тільки створити уявлення про рівень підготовки спеціаліста, а й виявити найбільш слабе місце в знаннях окремих лікарів-інтернів, що дає можливість провести додатковий тренінг для успішного складання підсумкового тестування.

Для підвищення ефективності навчального процесу велике значення має контроль досягнення навчальної мети. Це здійснюється у вигляді розв'язання ситуаційних завдань.

Розробка ситуаційних завдань - це перспективний напрямок педагогічної психології. В них закладаються висхідні умови спілкування, їх розвиток, вирішення ситуацій напруженості, конфлікту, а також ведення неочікуваних реакцій із боку хворого. Розв'язуванню ситуаційних завдань допомагає організація ділових ігор.

Систематичне розв'язування ситуаційних завдань за період навчання на кафедрі - це ефективна підготовка до ліцензійному іспиту «Крок 3».

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВИКЛАДАННЯ ГОМЕОПАТИЧНОЇ ТЕРАПІЇ В ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-СТОМАТОЛОГІВ

Бублій Т.Д., Дубова Л.І.

Науково-технічний прогрес суттєво змінив навколишнє середовище. Радіаційне і промислове забруднення, широке застосування в побуті синтетичних сполук, уживання в їжу консервантів, барвників, використання харчових добавок суттєво погіршують здоров'я людей.

Значна частина людства страждає на хвороби, які характеризуються хронічною інтоксикацією, виснаженням метаболічних ресурсів організму, що призводить до розвитку імунологічного дисбалансу. Це підвищує ризик аутоімунних, алергічних, імунодефіцитних і пухлинних хвороб, зокрема в стоматології.

Розвиток хімії а ХХ столітті зумовив масове виробництво синтетичних лікарських засобів, які суттєво потіснили ліки природного походження. Наслідком цього є «лікарська хвороба», що виявляється, зокрема, у формі дисбактеріозу, інтоксикації, виснаження захисних механізмів організму.

Медицина ХХІ століття нині переживає фармакотерапевтичну кризу, яка виявляється в низькій лікувальній ефективності, виразно посилюється термінологічним хаосом лікарських засобів і їх нерациональним застосуванням. Спостерігається порушення основного лікарського принципу: «Лікувати не хворобу, а хворого».

Людський організм єдиний, і найбільших успіхів слід чекати від методів, спрямованих на лікування людини як єдиної біологічної системи, здатної до саморегуляції.

Цим поглядам відповідає гомеопатія, запропонована Самуїлом Ганеманом (1755-1843). Це оригінальний напрям клінічної медицини, що пройшов багаторічну перевірку практикою.

Гомеопатія як метод терапії має низку суттєвих переваг:

- виражений терапевтичний і профілактичний ефекти;
- дія на рівні всього організму, включаючи психоемоційну сферу;
- відсутність токсичних, алергічних властивостей і звикання;
- доступність, зручність застосування, низька вартість.

За понад двохсотрічний період свого існування гомеопатія завоювала багато прихильників у всьому світі. У ХХ столітті гомеопатія пережила своє друге народження, стаючи все більш популярним методом лікування і профілактики, зокрема в стоматології. Проте ширшому її впровадженню заважають такі обставини:

- про існування гомеопатії знають не всі, зокрема і лікарі-стоматологи;
- за використання гомеопатії лікарю необхідно докласти певних зусиль;
- наявний відомий скептицизм і консерватизм лікарів щодо основних законів гомеопатії - використання надмалих доз, принципів потенціювання, подібності тощо;
- дотепер не ясний механізм дії гомеопатичних препаратів, а незвичайна термінологія, що збереглася з часів С. Ганемана, викликає в сучасних лікарів, зокрема стоматологів, подив.

Проте перевірка ефективності гомеопатії багаторічною практикою дозволила їй не тільки зберегтися, але й удосконалюватися.

Класичну медицину і гомеопатію об'єднує спільна мета - лікування або поліпшення стану хворого лікарськими засобами, а відрізняє принцип підбору і призначення препаратів, а якщо дивитися ширше - різні уявлення про природу хвороби і шляхи її усунення.

Для класичної медицини хвороба - сукупність симптомів, відповідних діагнозу, які вимагають призначення певних медикаментів, за правильного вибору яких вони мусять протистояти чинникам розвитку хвороби. Проте не для кожної хвороби вдається встановити причину і не завжди усунення причини приводить довилікування, іноді внаслідок лікування з'являються ускладнення.

Якщо класична медицина розглядає хворобу як відхилення від норми, то гомеопатія розглядає хворобу як реакцію організму на хвороботворний агент, спрямовану на одужання. Ці реакції організму суто індивідуальні в своєму прояві, а на оцінці їх сукупності ґрунтується вибір гомеопатичного лікарського засобу. Це вимагає ґрунтовної теоретичної підготовки, досвіду, часто ґрунтується на інтуїції і прирівнюється до мистецтва лікування.

У гомеопатії ліки не пригнічують симптомів, не мають бактеріостатичної, прямої знеболювальної і протизапальної дії, а впливають на систему саморегуляції, корегують захисно-приспосувальні механізми, що дозволяє організму перемогти хворобу.